

Sygn. akt II AKa 258/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Maria Mroziak-Sztykiel

Sędziowie: SA – Mirosława Strzelecka

SA – Adam Wrzosek (spr.)

Protokolant: – sekr. sąd. Kazimiera Zbysińska

przy udziale Prokuratora Danuty Drösler

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r.

sprawy M. B. i P. R.

oskarżonych z art. 280 § 2 k.k. i in.

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego W. P. w. W.

z dnia 23 kwietnia 2013 r. sygn. akt V K 9/13

I. utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części,

II. zwalnia oskarżonych M. B. i P. R. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając wydatkami Skarb Państwa,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. L. I. (1) Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) zł, zawierającą 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego M. B. przed Sądem Apelacyjnym,

UZASADNIENIE

W sprawie Sądu Okręgowego W. P. w. W. sygn. akt V K 9/13 oskarżono:

1. **M. B.** o to, że:

I. w nocy 1/2 listopada 2012 r., w miejscowości L., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z P. R., posługując się składanym nożem o długości ostrza 8 cm, dokonał rozboju na osobie D. D. w ten sposób, że wypowiadając groźby natychmiastowego użycia przemocy oraz kierując nóż w stronę pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia zakupionych w sklepie na ich żądanie produktów w postaci dwóch butelek wódki, dwóch paczek chipsów oraz napoju o łącznej wartości strat 63,10 zł na szkodę w/wym. pokrzywdzonego,

tj. o czyn z art. 280 § 2 k.k.,

II. w miejscu i czasie jak w pkt I, działając wspólnie i w porozumieniu z P. R., kierując wobec D. D. groźby bezprawne pozbawienia życia i zdrowia oraz zniszczenia mienia, a także okazując mu trzymany w ręku nóż, zmusił w/

wym. pokrzywdzonego do określonego zachowania, polegającego na wożeniu ich pojazdem marki S. (...) po terenie miejscowości L.,

tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k.,

III. w miejscu i czasie jak w pkt I, działając wspólnie i w porozumieniu z P. R., ukrył dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego seria DR/ (...) nr (...) pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) oraz polisę (...) SA seria (...) dotyczącą ubezpieczenia w/wym. pojazdu, którymi nie miał prawa wyłącznie dysponować, w ten sposób, że po zabranii ich przez P. R. z wnętrza auta, ukrył je w kieszeni kurtki,

tj. o czyn z art. 276 k.k.,

IV. w miejscu i czasie jak w pkt I, groził S. M. i D. A. pozbawieniem zdrowia, pobiciem oraz zniszczeniem ich mienia, przy czym groźby te wzbudziły u w/wym. uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.

2. ***P. R.*** o to, że:

V. w nocy 1/2 listopada 2012r., w miejscowości L., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z M. B., posługującym się składanym nożem o długości ostrza 8 cm, dokonał rozboju na osobie D. D. w ten sposób, że wypowiadając groźby natychmiastowego użycia przemocy oraz po skierowaniu przez M. B. noża w stronę pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia zakupionych w sklepie na ich żądanie produktów w postaci dwóch butelek wódki, dwóch paczek chipsów oraz napoju o łącznej wartości strat 63,10 zł na szkodę w/wym. pokrzywdzonego, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

VI. w miejscu i czasie jak w pkt V, działając wspólnie i w porozumieniu z M. B., kierując wobec D. D. groźby bezprawne pozbawienia życia i zdrowia oraz zniszczenia mienia, a także okazując mu trzymany w ręku przez M. B. nóż, zmusił w/wym. pokrzywdzonego do określonego zachowania, polegającego na wożeniu ich pojazdem marki S. (...) po terenie miejscowości L.,

tj. o czyn z art. 191 § 1 k.k.,

VII. w miejscu i czasie jak w pkt V, działając wspólnie i w porozumieniu z M. B., ukrył dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego seria DR/ (...) nr (...) pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) oraz polisę (...) SA seria (...) dotyczącą ubezpieczenia w/wym. pojazdu, którymi nie miał prawa wyłącznie dysponować, w ten sposób, że zabrał je z wnętrza auta, a następnie przekazał M. B., który ukrył je w kieszeni kurtki, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 276 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

VIII. w miejscu i czasie jak w pkt V, groził S. M. i D. A. pozbawieniem zdrowia, pobiciem oraz zniszczeniem ich mienia, przy czym groźby te wzbudziły u w/wym. uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.,

IX. w miejscu i czasie jak w pkt V, naruszył nietykalność cielesną D. D., poprzez uderzenie go pięścią w twarz,

tj. o czyn z art. 217 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy W. – P. w. W. wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r.

I. oskarżonych M. B. oraz P. R., w ramach czynów zarzucanych im odpowiednio w pkt I i V aktu oskarżenia, uznał za winnych tego, iż w nocy 1/2 listopada 2012r., w miejscowości L., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali rozboju na osobie D. D. w ten sposób, że wypowiadali wobec niego groźby natychmiastowego użycia przemocy, a ponadto oskarżony M. B. kierował w stronę pokrzywdzonego nóż o długości ostrza 8 cm, po czym dokonali zaboru w celu przywłaszczenia zakupionych w sklepie przez pokrzywdzonego na ich żądanie produktów w postaci dwóch butelek wódki, dwóch paczek chipsów oraz napoju o łącznej wartości 63,10 zł, przy czym oskarżony P. R. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, i tak opisany czyn zakwalifikował wobec oskarżonego M. B. na podstawie art. 280 § 2 k.k., zaś wobec oskarżonego P. R. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na tej podstawie skazał oskarżonych oraz wymierzył im kary - oskarżonemu M. B. karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, a oskarżonemu P. R. karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonych M. B. oraz P. R., w ramach czynów zarzucanych im odpowiednio w pkt II i VI aktu oskarżenia, uznał za winnych tego, iż w nocy 1/2 listopada 2012r., w miejscowości L., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, w ten sposób, iż kierowali wobec D. D. groźby bezprawne pobicia oraz zniszczenia mienia, a ponadto okazywali mu trzymaną w ręku przez M. B. nóż o długości ostrza 8cm, zmusili przez to w/wym. pokrzywdzonego do określonego zachowania, polegającego na wożeniu ich pojazdem marki S. (...) należącym do pokrzywdzonego po terenie miejscowości L., i tak opisany czyn zakwalifikował na podstawie art. 191 § 1 kk, na tej podstawie skazał oskarżonych i wymierzył każdemu z nich karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. oskarżonych M. B. oraz P. R., w ramach czynów zarzucanych im odpowiednio w pkt III i VII aktu oskarżenia, uznał za winnych tego, iż w nocy 1/2 listopada 2012r., w miejscowości L., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, ukryli dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego seria DR/ (...) nr (...) pojazdu marki S. (...) o nr rej. (...) oraz polisę (...) SA seria (...), dotyczącą ubezpieczenia w/wym. pojazdu, którymi nie mieli prawa wyłącznie dysponować, w ten sposób, że oskarżony P. R. zabrał je z wnętrza auta, a następnie przekazał oskarżonemu M. B., który ukrył je w kieszeni kurtki, przy czym oskarżony P. R. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, i tak opisany czyn zakwalifikował wobec oskarżonego M. B. na podstawie art. 276 kk, zaś wobec oskarżonego P. R. na podstawie art. 276 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na tej podstawie skazał oskarżonych oraz wymierzył im kary – oskarżonemu M. B. karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu P. R. karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. oskarżonych M. B. oraz P. R., w ramach czynów zarzucanych im odpowiednio w pkt IV i VIII aktu oskarżenia, uznał za winnych tego, iż w nocy 1/2 listopada 2012 r., w miejscowości L., woj. (...), grozili S. M. oraz D. A. pobiciem, które to groźby wzbudziły u w/wym. pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, i tak opisany czyn zakwalifikował na podstawie art. 190 § 1 kk, na tej podstawie skazał oskarżonych oraz wymierzył każdemu z nich karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

V. oskarżonego P. R. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt IX aktu oskarżenia i za to, na podstawie art. 217 § 1 k.k., skazał oskarżonego oraz wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

VI. na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu M. B. karę łączną w wymiarze 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu P. R. karę łączną w wymiarze 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności, zaliczył każdemu z oskarżonych okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 02 listopada 2012r. do dnia 23 kwietnia 2013r.;

IX. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek poprzez zniszczenie dowodu rzeczowego w postaci noża, opisanego pod pozycją nr 3 wykazu dowodów rzeczowych na k.160 v. akt sprawy, a ponadto, na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. orzekł zwrot zbędnych dla zakończonego postępowania karnego dowodów rzeczowych opisanych pod pozycjami nr 4-7

wykazu dowodów rzeczowych na k.160 v. akt sprawy na rzecz D. D. oraz dowodu rzeczowego opisanego pod pozycją nr 9 w/wym. wykazu dowodów rzeczowych na rzecz Banku (...) - ul. (...) w L., jako podmiotom uprawnionym;

X. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. L. I. (2) Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 1.033,20 zł, zawierającą należny podatek VAT, tytułem obrony z urzędu oskarżonego M. B.;

X. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił obu oskarżonych od opłaty oraz zwrotu kosztów postępowania, przejmując je w całości na rachunek Skarbu Państwa.

Powyższy wyrok zaskarżyli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonego M. B. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 k.p.k. , art. 410 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. przez dowolną i wybiórczą ocenę materiału dowodowego, pominięcie istotnych wypowiedzi pokrzywdzonego D. D. odnoszących się do oceny całokształtu zachowania się oskarżonego M. B., bezpodstawne zanegowanie wyjaśnień oskarżonego co do przyczyn posiadania przez niego dokumentów samochodu pokrzywdzonego, co doprowadziło do wadliwie poczynionych ustaleń faktycznych i w konsekwencji uznania oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezpodstawnym uznaniu, że oskarżony B. miał swoim zachowaniem wypełnić znamiona czynów mu zarzucanych.

W konkluzji apelacji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego M. B. od popełnienia zarzucanych mu czynów bądź o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy w części dotyczącej M. B. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego P. R. zaskarżył wyrok w całości w zakresie czynów przypisanych w pkt I i II , zarzucając:

1) odnośnie pkt I - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, wynikający z dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, a polegający na uznaniu, że oskarżony P. R. miał zamiar dokonania rozboju wspólnie i w porozumieniu z oskarżonym M. B. na pokrzywdzonym D. D. z użyciem niebezpiecznego narzędzia w sytuacji, gdy z zeznań pokrzywdzonego, jak i wyjaśnień oskarżonych wynika, że pokrzywdzony został ewentualnie zmuszony do dokonania zakupu produktów spożywczych, a przedmiot niebezpieczny w postaci noża został ujawniony pokrzywdzonym i świadkom, po dokonaniu zakupu przez pokrzywdzonego, przypadkowo podczas rozmowy telefonicznej prowadzonej przez M. B..

2) odnośnie pkt II - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na stwierdzeniu, że oskarżony P. R. wspólnie i w porozumieniu z M. B. w ten sposób, że kierowali wobec D. D. groźby bezprawne pobicia oraz zniszczenia mienia, a ponadto okazywali mu trzymany w ręku przez M. B. nóż, zmusili przez to w/wym. pokrzywdzonego do określonego zachowania polegającego na wożeniu ich pojazdem S. (...) należącym do pokrzywdzonego po terenie miejscowości L. w sytuacji gdy, z zeznań świadków i pokrzywdzonego wynika, że nóż został wyciągnięty przez oskarżonego M. B. przypadkowo.

W konkluzji apelacji obrońca wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I poprzez:

- odmienne orzeczenie co do istoty sprawy i uniewinnienie oskarżonego P. R.,

ewentualnie

- uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji

2. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. II poprzez wyeliminowanie z opisu czynu, iż pokrzywdzony był zmuszany do określonego zachowania polegającego na okazywaniu wspólnie i w porozumieniu z M. B. noża o długości ostrza 8 cm.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Z zeznań zarówno D. D., jak i D. A., K. J., J. M. oraz S. M. wynika, że oskarżeni M. B. i P. R. zachowywali się agresywnie, byli wulgarni, używali gróźb, żądali zawiezienia ich we wskazywane miejsca, a także dokonania na ich rzecz zakupów. W odniesieniu do posługiwania się przez M. B. nożem najbardziej miarodajne są zeznania D. D., który kierował samochodem, a obok niego siedział M. B. oraz drugi oskarżony. D. A., K. J. i S. M. siedzieli na tylnej kanapie i z uwagi na usytuowanie, jak i zatłoczenie - w samochodzie znajdowało się bowiem łącznie siedem osób - miały ograniczoną możliwość obserwacji zachowania oskarżonych. Tym niemniej D. A. widziała jak M. B. wyciągnął nóż i przyłożył go do boku D. D. (k. 83 – 85). O powyższym powiedziała K. J. (zeznania K. J. k. 58 – 59). S. M. o tym fakcie dowiedział się z kolei później od D. D. (k. 65 – 66).

W postępowaniu przygotowawczym D. D. wyraźnie zeznał, że M. B. wyjął nóż, którym zaczął mu machać przed oczami, w odległości 20 - 30 cm (k. 55 – 56). Pokrzywdzony odebrał, że M. B. chciał go tym zachowaniem zastraszyć i spowodować aby słuchał jego poleceń (k. 3 – 5). Powyższe zachowanie M. B. nie może być oceniane w oderwaniu do całokształtu zdarzenia, w tym, agresywnego zachowania obu oskarżonych, używaniu słów wulgarnych i groźenia użyciem przemocy. Podczas przesłuchania w dniu 2 listopada 2012 r. D. D. stwierdził, że bał się, że oskarżeni zrobią mu coś złego. Nie sprzeciwiał się też ich żądaniom uważając, że wtedy opuszczą jego samochód, nikomu nie robiąc krzywdy (k. 56).

Na rozprawie D. D. w dużej mierze bagatelizował całe zdarzenie. Świadczy o tym cytowana w uzasadnieniu apelacji obrońcy M. B. wypowiedź D. D.: „Uważałem, że była to sytuacja śmieszna i nic wielkiego się nie stało” (k. 453). Inne wypowiedzi pokrzywdzonego na rozprawie nie świadczą jednakże o takim odbiorze przez niego zaistniałego zdarzenia. Stwierdził on bowiem m.in.: „trochę się ich bałem, bo wiadomo jak to jest, jak ktoś trzyma nóż” (k. 453), „Atmosfera w samochodzie, jak wsiedli oskarżeni, to była napięta. Dało się czuć, że wszyscy się boją, że ich nie znają, a oni ich wyzywają” (k. 454). Bezspornym jest też, że manipulowanie nożem o długości ostrza 8 cm musiało potęgować u D. D. stan zagrożenia.

Stwierdzenie przez D. D. na rozprawie, że gdyby nie skradziono mu dokumentów, to nie powiadomiłby Policji uznając zdarzenie za zakończone (k. 453) nie może rzutować na prawnokarną ocenę zachowania oskarżonych. Wolą pokrzywdzonego jest zawiadomienie organów ścigania o popełnionym na jego szkodę przestępstwie lub przestępstwach. Należy zauważyć, że D. D. po zawiadomieniu Policji złożył następnie obszernie zeznania dotyczące zaistniałego zdarzenia oraz wnioski o ściganie sprawców przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. (k. 5).

Bezpośrednio po zdarzeniu D. D. zeznał, że M. B. dwukrotnie wyjmował nóż. Za pierwszym razem było to przed zakupem alkoholu, soku i chipsów. M. B. wymachiwał mu wówczas nożem przed oczami. Mówił, że jest najważniejszy w L., żądał dokonania powyższych zakupów. Następnie po dokonaniu zakupów, będąc z powrotem w samochodzie M. B. ponownie wyjął nóż i trzymał go w ręku, przy czym obaj oskarżeni ubliżali i grozili użyciem przemocy (k. 4). Na rozprawie D. D. początkowo zeznał, że M. B. wyjął z kieszeni nóż i telefon i miało to miejsce po dokonaniu zakupów i po tym jak został on uderzony przez P. R. (k. 452 – 453). Następnie stwierdził, że nie pamięta, w którym momencie pojawił się nóż, ale chyba było to po uderzeniu go, a więc po dokonaniu zakupów (k. 455). Po odczytaniu zeznań z k. 5 - 6 ponownie stwierdził, że nóż był wyjęty po zrobieniu zakupów (k. 455). Po odczytaniu kolejnych zeznań z postępowania przygotowawczego D. D. potwierdził ich treść i nie miał już wątpliwości, że nóż był wyjęty przed zakupami, po które poszedł z M. B., stwierdzając: „Po odczytaniu tych zeznań uświadomiłem sobie, że ten nóż był jednak wyjęty przed zakupami z M.. Nie uświadomiłem sobie tego po wcześniej odczytanych dziś zeznaniach” (k. 456). Tym samym pokrzywdzony zajął jednoznacznie stanowisko co do czasu, w którym M. B. podczas przedmiotowego

zdarzenia posługiwał się nożem. Wątpliwości jakie w tym zakresie miał pokrzywdzony podczas składania zeznań na rozprawie są zrozumiałe zważywszy na dynamikę zdarzenia i upływ czasu pomiędzy zdarzeniem i rozprawą i nie podważają one wiarygodności jego zeznań, a świadczą, że pokrzywdzony nie dążył do tendencyjnego obciążania oskarżonych.

D. D. wykluczył żeby M. B. dostawiał mu nóż do ciała (k. 56). Nie podważa to zeznań D. A., która stwierdziła, że widziała jak oskarżony przyłożył ostrze do boku pokrzywdzonego (k. 84). Świadek D. A. siedząc z tyłu samochodu miała inne pole obserwacji niż D. D., którego uwaga była skupiona na prowadzeniu samochodu, a zdarzenie – co podniesiono już wyżej - miało dynamiczny charakter. O tym, że jeden ze sprawców przyłożył nóż do boku D. D. zeznał też S. M., z tym, że miał się o tym dowiedzieć bezpośrednio od D. D. (k. 66). Zważywszy, że D. D. zaprzeczył aby tego rodzaju fakt miał miejsce nie można wykluczyć, iż świadek S. M. pomylił osobę, która go o tym poinformowała.

Istota rozboju określonego w art. 280 k.k. polega na tym, że sprawca stosuje przemoc lub groźbę jej natychmiastowego użycia wobec osoby, by niezwłocznie zawładnąć cudzym mieniem. Nie oznacza to, że użycie bądź groźba użycia przemocy oraz zabór mienia muszą nastąpić w tym samym czasie. Przepięstwo rozboju polega na tym, że w wyniku zastosowania przemocy lub groźby jej użycia sprawca dokonuje zaboru mienia pokrzywdzonemu, który w zaistniałej sytuacji rezygnuje bądź nie jest w stanie się temu przeciwstawić, a tym samym zabór mienia może być działaniem późniejszym niż zastosowanie przemocy bądź groźby jej użycia.

Różnica między przestępstwem rozboju, w wymuszeniu rozbójniczym polega na tym, że w przypadku przestępstwa z art. 282 k.k. sprawca zmusza pokrzywdzonego do rozporządzenia mieniem na przyszłość. Tego rodzaju sytuacja nie miała miejsca w przedmiotowej sprawie. Do zaboru mienia doszło podczas tego samego zdarzenia. Zakup towarów żądanych przez oskarżonych nastąpił bowiem bezpośrednio po tym jak w samochodzie obaj oskarżeni grozili użyciem przemocy, a oskarżony M. B. wymachiwał nożem przed głową D. D., przy czym tenże oskarżony towarzyszył pokrzywdzonemu podczas zakupów zabierając nabyte towary, a drugi oskarżony pozostawał w samochodzie pokrzywdzonego razem z pozostałymi osobami.

Świadek D. D. na rozprawie stwierdził, że M. B. mówił, że zostawi numer telefonu, żeby się on z nim skontaktował w celu zwrotu pieniędzy. Fakt ten nie podważa ustaleń Sądu I instancji w zakresie czynu przypisanego oskarżonym w pkt I zaskarżonego wyroku. Z zeznań D. D. wynika, że M. B. pomimo złożonej deklaracji nie podał numeru telefonu. Werbalne stwierdzenie o możliwości zwrotu pieniędzy przez osobę nieznaną pokrzywdzonemu i towarzyszącym mu osobom, bez określenia czasu i miejsca świadczyło, że oskarżony nie miał zamiaru wywiązania się ze złożonego oświadczenia. Należy też zauważyć, że D. A. nie zeznała, że oskarżony M. B. chciał nawiązać z nią kontakt za pośrednictwem portalu F. w celu zwrotu pieniędzy D. D..

Z zeznań D. D. wynika, że żądanie M. B. dokonania zakupów nie miało charakteru prośby lecz było poleceniem. Świadek stwierdził jednoznacznie: „Odebrałem to jako polecenie” (k. 452). „Te zakupy, to nie były groźby tylko raczej rozkaz, że mam mu to kupić” (k. 454). P. R. nie dystansował się od tych żądań. Uwzględniając sposób zachowania się obu oskarżonych podczas całego zdarzenia, w tym, wypowiedzianie gróźb przez oskarżonego P. R. Sąd Okręgowy trafnie ustalił, że zamiarem obu oskarżonych było to, aby D. D. zakupił żądane przez nich towary celem dokonania ich zaboru. Zasadnie też Sąd I instancji ustalił, że towarzyszące żądaniom dokonania zakupów manipulacje wykonywane nożem przez M. B. w pobliżu twarzy D. D. były widoczne przez P. R. (str. 17 uzasadnienia zaskarżonego wyroku) co skutkowało zakwalifikowaniu przedmiotowego czynu w stosunku do obu oskarżonych na podstawie art. 280 § 2 k.k.

Linia obrony M. B. w zakresie przypisanego mu czynu z art. 276 k.k. polegała na tym, że oskarżony P. R. miał pomyłkowo zabrać z samochodu D. D. dowód rejestracyjny tego pojazdu, a gdy zorientował się w pomyłce oddał ten dowód M. B., który miał go oddać pokrzywdzonemu. Oskarżony P. R. w zakresie tego czynu nie odwoływał się od wyroku Sądu I instancji. Tym niemniej z uwagi a ustalenia dotyczące tego czynu, które odnoszą się do obu oskarżonych należy podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że nie można mówić o przypadkowym bądź będącym wynikiem pomyłki zachowaniu P. R. w powyższym zakresie. Świadek D. A. wyraźnie zeznała, że P. R. wyjął dowód rejestracyjny z osłony przeciwsłonecznej znajdującej się nad przednią szybą samochodu (k. 84). Tym samym Sąd I instancji zasadnie

podniósł, że nie do zaakceptowania jest wersja, że P. R. przekazując M. B. dowód rejestracyjny samochodu należącego do D. D. mówił mu o pomyłkowym wejściu w jego posiadanie.

Jak już zauważono wyżej D. D. podczas zeznań składanych na rozprawie w dużej mierze bagatelizował zdarzenie. Potwierdził jednak zeznania z postępowania przygotowawczego. Na podstawie tych zeznań, jak i zeznań D. A., K. J., J. M. i S. M. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że groźby kierowane pod adresem D. D., S. M. i D. A. w ramach czynów przypisanych oskarżonemu M. B. i P. R. w pkt II zaskarżonego wyroku i oskarżonemu M. B. w pkt IV zaskarżonego wyroku wzbudziły u pokrzywdzonych realną i w pełni uzasadnioną obawę ich spełnienia, przy czym kierowane pod adresem D. D. żądania wożenia samochodem po L., zważywszy nadto na okazywany pokrzywdzonemu nóż, skutkowały zakwalifikowaniem w tym zakresie zachowania oskarżonych na podstawie art. 191 § 1 k.k. (pkt II zaskarżonego wyroku).

Zeznania D. D. nie dawały podstaw do ustalenia, że nóż był wyjęty przez oskarżonego M. B. przypadkowo. Trudno zresztą mówić o przypadkowości w zachowaniu M. B., który nożem wymachiwał w pobliżu twarzy D. D..

Oskarżony P. R. w piśmie z dnia 5 sierpnia 2013 r. - stanowiącym uzupełnienie apelacji jego obrońcy - stwierdził, że Sąd I instancji nie powołał biegłych żeby ustalić wiarygodność relacji pokrzywdzonych i oskarżonych, którzy byli pod znacznym działaniem alkoholu, co – jego zdaniem – miało wpływ na ocenę sytuacji podczas przedmiotowego zdarzenia przez poszczególne osoby. Należy podnieść, że ocena wiarygodności konkretnych dowodów, w tym wyjaśnień oskarżonych i zeznań świadków, zastrzeżona jest do wyłącznej kompetencji sądu orzekającego, czemu daje on wyraz w orzeczeniu kończącym postępowanie i tego rodzaju oceny nie można scedować na biegłych. Art. 192 § 2 k.p.k. daje możliwość przesłuchania świadka z udziałem biegłego lekarza lub biegłego psychologa jeżeli istnieje wątpliwość co do stanu psychicznego świadka, jego stanu rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń. O tym, czy w konkretnym przypadku zachodzi tego rodzaju potrzeba decyduje każdorazowo sąd orzekający, który przed dopuszczeniem do udziału biegłego w przesłuchaniu musi powziąć wątpliwości co do odchyień od normy psychicznej, rozwoju umysłowego, zdolności postrzegania i odtwarzania spostrzeżeń przez świadka. Sąd Okręgowy, który miał bezpośredni kontakt z osobami przesłuchiwanymi nie widział potrzeby skorzystania z instytucji określonej w art. 192 § 2 k.p.k. Należy w tym miejscu podnieść, że istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miały zeznania D. D., który podczas zdarzenia kierował samochodem i był trzeźwy (k.11). Trudno też twierdzić, że D. A. i K. J. miały problemy z prawidłową percepcją zdarzeń i ich odtwarzaniem skoro zauważyły, że P. R. pod nieobecność D. D. zabrał dowód rejestracyjny samochodu, co znalazło potwierdzenie po zatrzymaniu oskarżonych, przy których znaleziono powyższy dokument.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić stanowiska skarżących, że Sąd Okręgowy skazując oskarżonych w zakresie, o którym mowa w złożonych środkach odwoławczych, dopuścił się mających wpływ na treść wyroku błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę bądź też naruszył przepisy postępowania wskazane w apelacji obrońcy oskarżonego M. B..

Sąd Okręgowy wymierzając kary oskarżonemu M. B. za czyny z pkt I – IV i oskarżonemu P. R. za czyny z pkt I – II uwzględnił okoliczności zdarzenia, role w nim poszczególnych oskarżonych, w tym także to, że M. B. powstrzymywał P. R. od dalszego stosowania przemocy wobec D. D., popełnienie przez P. R. czynu z art. 280 § 1 k.k. w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., dotychczasową niekaralność M. B..

Sąd II instancji może dokonać zmiany orzeczonej kary w przypadku stwierdzenia, że jest ona rażąco niewspółmierna. Rażąca niewspółmierność kary, o której mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłyby wyraźne różnice pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k., przy czym na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – uznać za „rażąco” niewspółmierną tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz

zaakceptować (vide: Komentarz do Kodeksu postępowania karnego pod red. prof. dr hab. Zbigniewa Gostyńskiego. Dom Wydawniczy ABC, 1998, teza 22 do art. 438, tom II, str. 463).

W żadnej mierze kary jednostkowe wymierzone oskarżonym M. B. i P. R. za czyny z pkt I i z pkt II oraz M. B. za czyny z pkt III i z pkt IV oraz orzeczone przy zastosowaniu zasady asperacji kary łączne pozbawienia wolności nie są karami rażąco niewspółmiernymi w rozumieniu o którym mowa wyżej.

Zważywszy na sytuację majątkową i wysokość orzeczonych kar izolacyjnych Sąd Apelacyjny zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze na podstawie art. 624 § 1, art. 626 § 1 i art. 636 § 1 k.p.k.

O wynagrodzeniu za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym oskarżonego M. B. Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 2 ust. 3, § 14 ust. 1 pkt 5, § 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.